

بررسی رویکردهای شعر شریف المرتضی با تکیه بر محتوای الامالی

آذر امیری میجانی^۱

چکیده

سید مرتضی یا شریف مرتضی از فقیهان و عالمان و ادیبان برجسته شیعه در سده ۴_5 ق. می باشد ، با بررسی و مطالعه برخی آثار این شخصیت بزرگ دریافتیم که از مفسرین قرآن کریم نیز بوده است و این مقاله با توجه به بررسی برخی از اشعار شریف مرتضی در کتاب پنج جلدی امالی و سایر منابع به منظور یافتن رویکردهای شعر شاعر تدوین شده است. بر اساس آنچه که مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت ، اشعار شریف مرتضی دارای سه رویکرد قرآنی ، روانشناختی و مدح و منقبت ائمه می باشد. این مهم باعث می شود که جامعه مخاطب به راحتی پیام های اخلاقی و تربیتی و دینی را به سرعت دریافت کند ، نکته مهم تر این که بر اساس افکار و عقاید این شاعر برجسته بسیاری از مجالس درس و وعظ ایشان فرا مذهبی بوده است.

کلید واژه: شریف مرتضی ، شعر ، اخلاق ، اندیشه ، قرآن کریم ، انسان.

مقدمه

از آن جایی که شریف المرتضی، فقیه، متکلم، ادیب، نویسنده و از نوادر دانشمندان جهان اسلام و تشیع است. آن عالم جامع که معروف به سید مرتضی علم الهدی است و برادر فاضل بزرگوارش، (سید رضی) ، از اندشمندان بزرگ قرن چهارم و پنجم و از شاگردان برجسته فخرالشیعه الامامیه، شیخ مفید، می باشند. شریف المرتضی شخصیتی بوده که پس از رحلت استادش شیخ مفید به جای ایشان استاد شده است و استاد شیخ طوسی بوده است. شریف مرتضی و برادرش شریف رضی در توسعه و پیشرفت علم و دانش و فرهنگ و تمدن اسلامی_ شیعی نقش به سزایی ایفا نموده اند و به ویژه شریف المرتضی در زمان خودش، مرجعیت عامه علمی و اجتماعی و فرهنگی شیعه را بر عهده داشته است. او در علوم گوناگون اسلامی کار آزموده بوده و آثار گرانبغی از خود به جای گذاشته است. این جامعیت علمی و تالیف آثار متنوع و تربیت شاگردان بزرگ به اضافه شخصیت معنوی ایشان که قلم و زبان همه را به تحسین و تمجید او وا داشته است. در این مقاله نیز با توجه به مطالعه اثر گرانبغی شریف مرتضی به نام کتاب پنج جلدی امالی بر آن شدم تا مضمون سخنان و نوشته ها و اشعار آن بزرگوار بررسی کنم و در نهایت به سه رویکرد دست یافتم. و در این مقاله سه رویکرد قرآنی و روانشناختی و با توجه به سایر منابع رویکرد مدح و منقبت از ائمه مورد بررسی قرار گیرد. لازم است که پژوهشگران و محققان همواره برای شناخت و معرفی بیشتر بزرگان و عالمان علم در تمام زمینه ها گام بردارند و شناخت این شخصیت های بزرگ و معرفی آن ها به جامعه مخاطب روز می تواند ، دستاورد بزرگ علمی و فرهنگی را از نسل های گذشته به نسل های آینده معرفی کند. و باعث غرور و افتخار در جوامع بشریت خواهد شد و لذا پیشینه تاریخی و فرهنگی از ارزش و اهمیت خاصی برخوردار است.

¹ دکترای زبان و ادبیات فارسی. Amiri46929@gmail.com